

CJp016 SLOVOTVORBA – PŘEDNÁŠKA

Základní literatura k tvoření
slov

ROZDAT

- Medailon Fr. Trávníčka od M. Grepla.
- Slovo tvorba Fr. Trávníčka od E. Kudláčkové
(ve studijních materiálech)

OSNOVA PREZENT ACE

1. slovotvorná čtveřice – základ
2. **Uher**
3. **Kneselová**
4. **Hauser**
5. **Dokulil**
6. trívia
7. Kolářová a kol. *Český jazyk pro studující učitelství*
1. stupně základní školy
8. co je cílem výuky slovotvorby na ZŠ?
9. Uher, Kneselová: Nauka o tvoření slov – úvod
10. předmět nauky o tvoření slov
11. slovotvorba a její místo v jazykovědě
12. klíčové osoby č. slovotvorby dle Uh. a Knes.
13. **Dobrovský**
14. **Šlosar** zde nemůže chybět (vsuvka)
15. **Trávníček**
16. základy slovotvorného rozboru – omalovánka
17. onomaziologie – velmi stručný nástin
18. úkoly do příště: **Mathesius** a **Šmilauer**
19. zdroje

SLOVOTVORNÁ ČTVEŘICE (DLE A.V.)

František **Uher**

Helena **Kneselová**

Přemysl **Hauser**

Miloš **Dokulil**

FRANTIŠEK UHER (1931)

- 1952–56 vystudoval na filosofické fakultě v Brně češtinu a dějepis mj. u **F. Trávníčka**,
- 1959–63 nástavbově též angličtinu
- učitelství na středních školách a vysokoškolských jazykových katedrách
- působil od r. 1972 na pedagogické fakultě brněnské univerzity; PhDr., CSc., posléze docent
- jazykovědná bohemistika na úseku mluvnickém a **slovotvorném**.
- češtinu často zkoumal **v širším komparatistickém a konfrontačním rámci slovanském**
- zvláštní pozornost věnoval vztahu češtiny a slovenštiny. Autor učebnic češtiny pro cizince.

HELENA KNESELOVÁ (1953)

Vystudovala češtinu a ruštinu na filosofické fakultě UP

v Olomouci mj. u **M. Komárka**. Po absolutoriu fakulty působení na středních školách.

Od 1986 členka katedry bohemistiky na pedagogické fakultě brněnské univerzity. 1987 PhDr., CSc.

Vědecky orientována k současnému českému jazyku, jeho **morfologii i lexikologii; příspěvky onomastické**. Průběžně se věnuje **didaktice** a metodice českého jazyka a slohového vyučování.

PŘEMYSL HAUSER (1921–2011)

Vystudoval na filosofické fakultě brněnské univerzity češtinu a filosofii mj. u **F. Trávníčka**; 1950 PhDr.

1948–54 učil na středních školách, poté člen pedagogické fakulty UK v Praze; tam 1964 CSc. a 1966

habilitace a od 1967 jmenován docentem oboru.

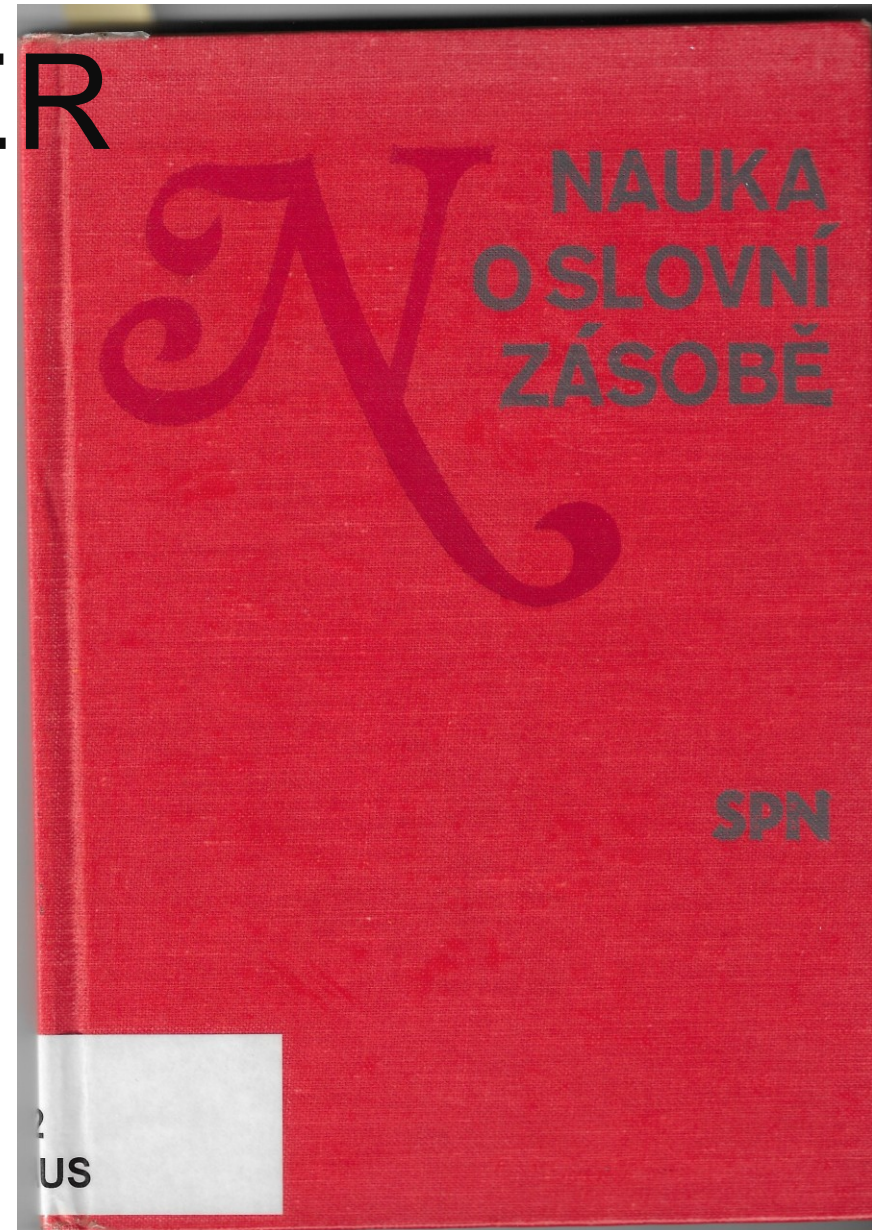
1971–74 lektor češtiny na filosofické fakultě v Lublani.

Od 1975 člen pedagogické fakulty univerzity v Brně; tam 1991 jmenován profesorem českého jazyka.

V letech 1996–98 vedoucí katedry českého jazyka.

Odborně se věnoval tvoření slov v češtině a problematice vyučování českému jazyku.

PŘEMYSL HAUSER (1921–2011)

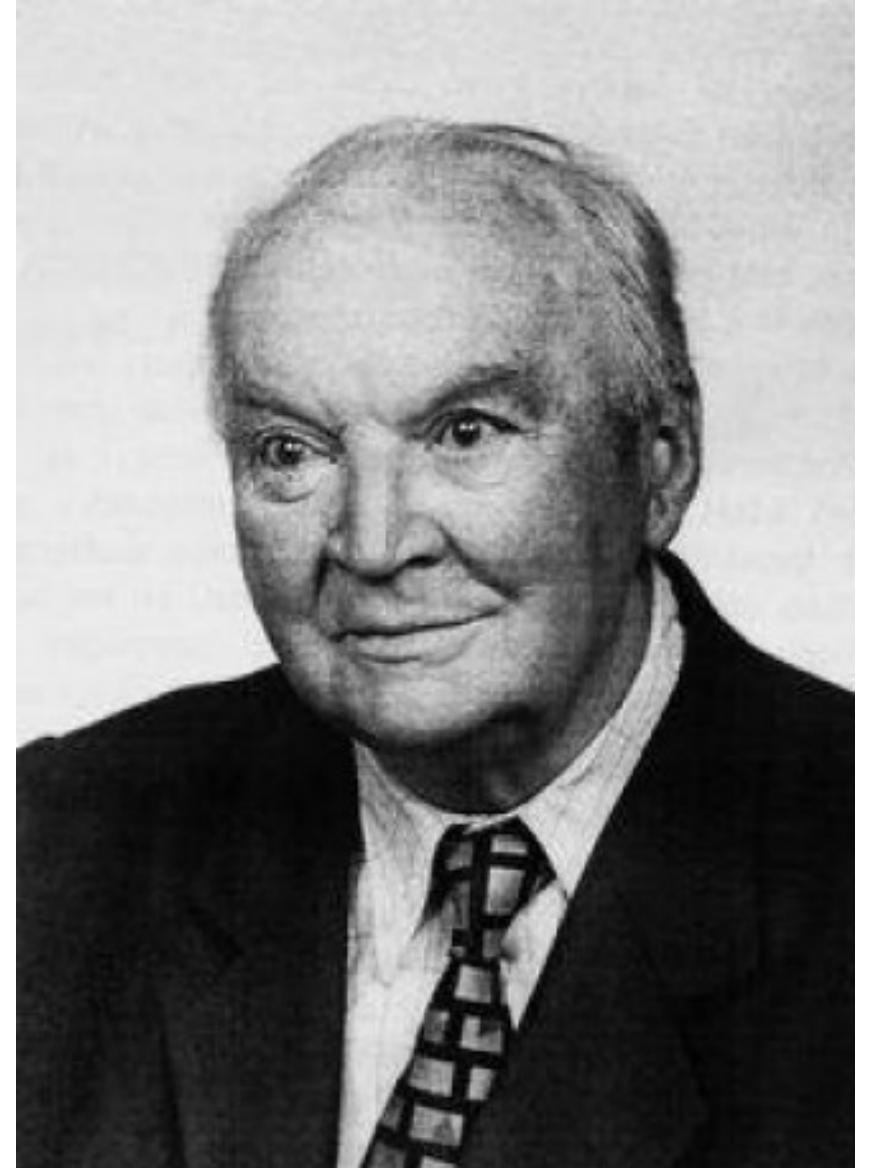
MILOŠ DOKULIL (1912– –2002)

1931–36 na filosofické fakultě v Brně studia bohemistiky (a slavistiky), germanistiky a indoevropéistiky mj. u **F. Trávníčka**, **B. Havránka**, **R. Jakobsona (PLK)**, **A. Beera** a **V. Machka**. 1936–37 studoval obecnou jazykovědu na univerzitě v Kodani u **V. Brøndala (Kodaňský lingvistický kroužek)**.

Po učitelském působení na středních školách (1945–48 vedle toho též lektor dánštiny na brněnské univerzitě) pracoval od r. 1948 v akademickém Ústavu pro jazyk český v Praze. 1952 PhDr., 1962 DrSc. 1964–66 přednáškové cesty po vědeckých pracovištích v Německu.

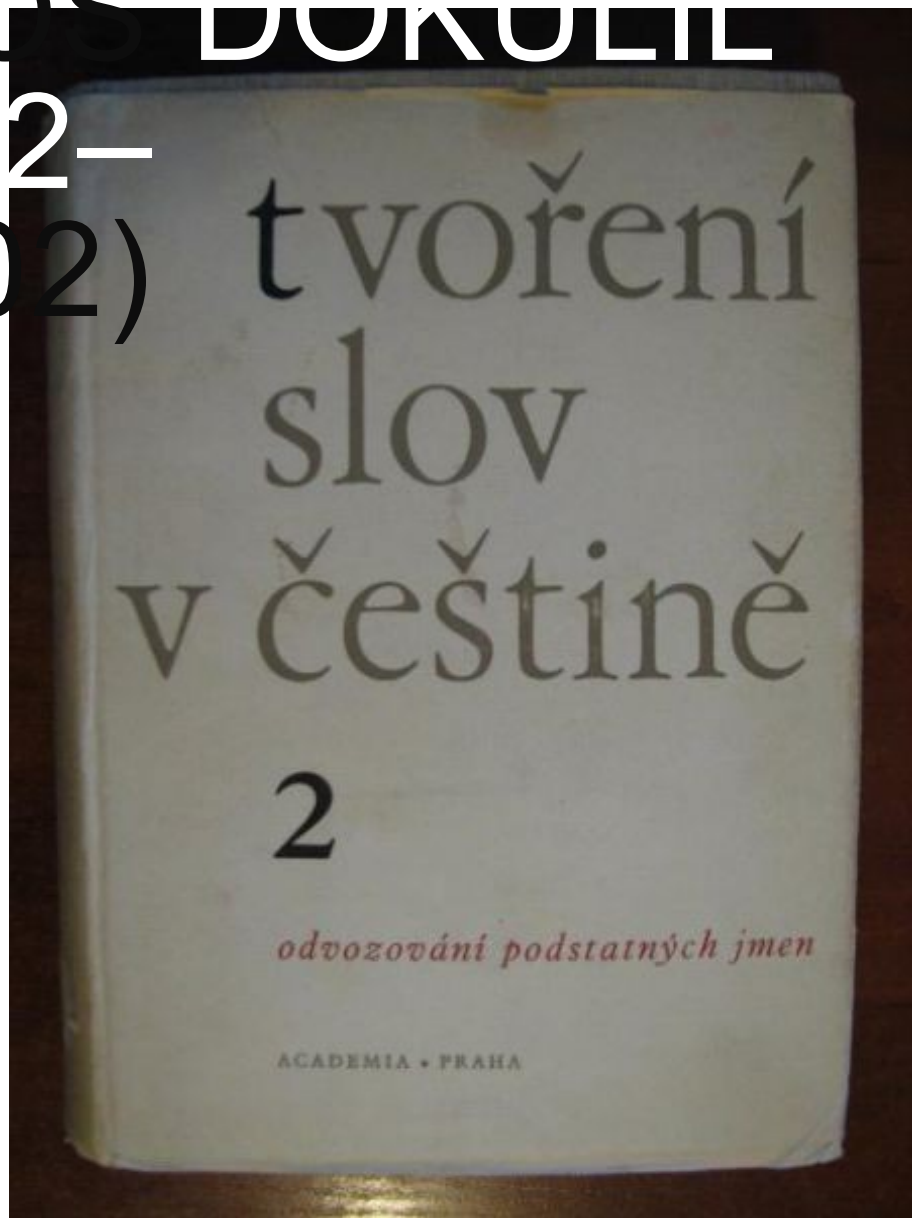
Vědecké úsilí Dokulilovo bylo zaměřeno převážně bohemisticky, často s uplatněním konfrontačně komparatistické báze slovanské a s dosahem obecně lingvistickým.

Předmětem jeho zájmu byla problematika mluvnické a významové stavby věty, morfologických kategorií, vztahů modálních apod., **zejména však oblast tvoření slov, pro niž vytvořil ucelenou teorii**. Hodně pozornosti věnoval otázkám spisovné normy češtiny a jazykové kultury. **Metodologicky vycházel z pražského a dánského strukturalismu.**

MILOŠ DOUKAL

2-
-2002)

TRÍVIA

Kolářová, Klímová, Hauser. *Český jazyk pro studující učitelství 1. stupně základní školy*. Grada, 2012, s. 59-92.

S. 65 – rozbor slovotvorný vs. rozbor stavby slova

(viz taky soubor [ve stud. materiálech: *mnemo_slvtv_vs_morfem_rozbor.docx*](#))

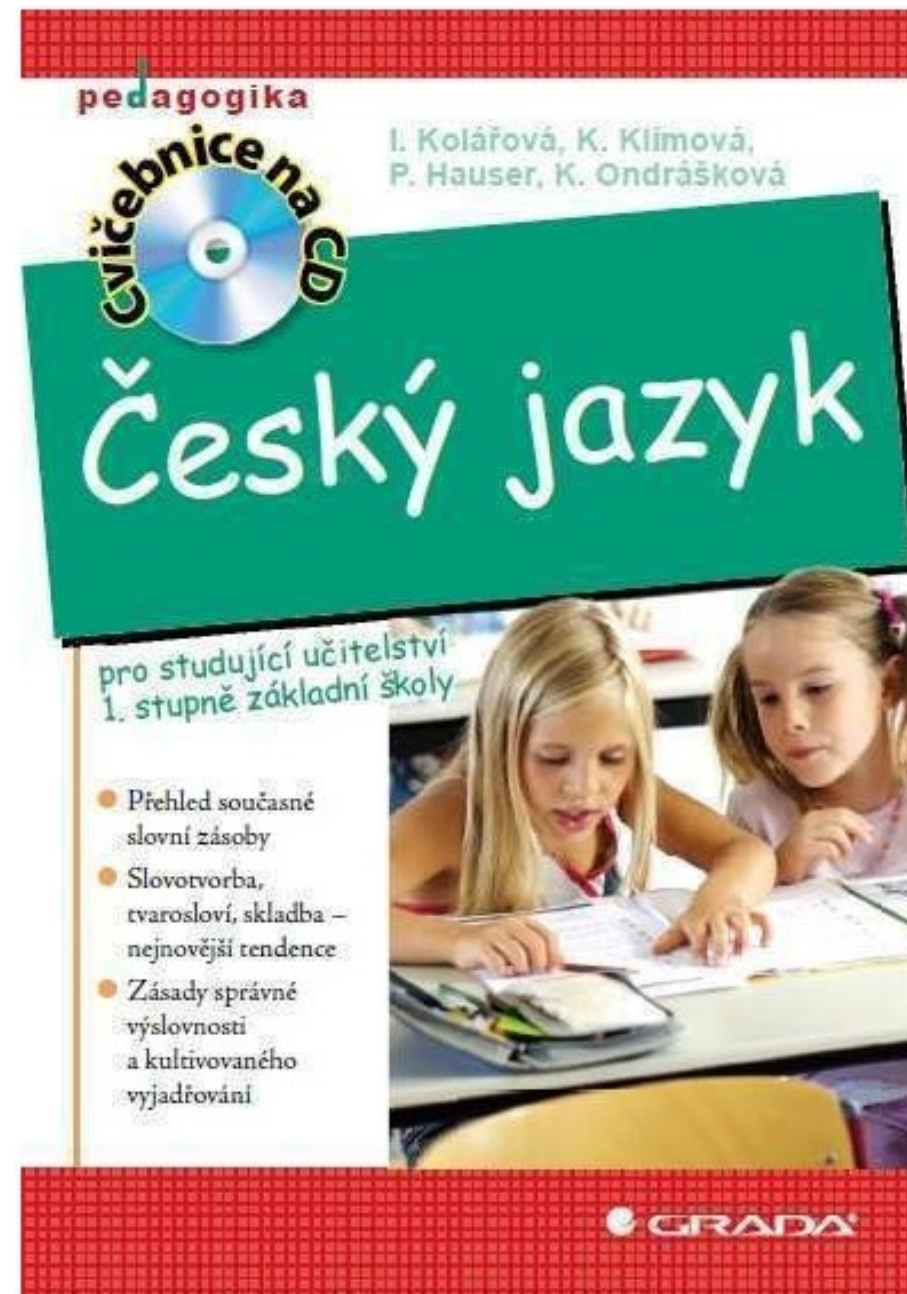
(a také Hauser, P. 1980. *Nauka o slovní zásobě*. S. 113–114.)

- (Kolářová, Klímová, Hauser) **nelze** uvádět u státnic jako relevantní studijní zdroj

- je to **jen odrazový můstek** pro ty, kteří zatím vůbec netuší, co se ve slovotvorbě děje

Studenti dokonce využívají k základnímu vhledu **základoškolské učebnice**.

Jak efektivní je tedy výuka na ZŠ, když i bohemisté na VŠ si toto učivo nepamatují?

CO JE TEDY CÍLEM?

Doplňte si sami.

Co je cílem výuky slovtvorby na ZŠ z Vašeho současného úhlu pohledu?

CO JE TEDY CÍLEM? DLE UHERA, KNESELOVÉ:

Nauka o tvoření slov ve vyučování českému jazyku

Význam osvojení slovotvorné teorie pro praktickou jazykovou činnost.

Žák jako budoucí tvůrce pojmenování (účast nelingvistické veřejnosti na tvorbě nových slov). (s. 6)

CO JE TEDY CÍLEM? DLE UHERA, KNESELOVÉ:

Nauka o tvoření slov ve vyučování českému jazyku

Význam osvojení slovotvorné teorie pro praktickou jazykovou činnost.

Žák jako budoucí tvůrce pojmenování (účast nelingvistické veřejnosti na tvorbě nových slov). (s. 6)

Nauka o tvoření slov jako disciplína studia češtiny na učitelských fakultách

Důležitost; využití v jiných disciplínách, ve výběrových seminářích, při zpracování lingvistických témat atd. (s. 6)

Není to málo, Antone Pavloviči?

CO JE CÍLEM? DLE RVP:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVÁ

ČJL-9-1-04 dorozumívá se **kultivovaně, výstižně**, jazykovými prostředky **vhodnými pro danou komunikační situaci**

ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá **verbálních**, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i **věcně správnému písemnému projevu** a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

CO JE CÍLEM? DLE RVP:

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími **slovníky a příručkami**

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 **využívá znalostí o jazykové normě** při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, **slovotvorný**, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

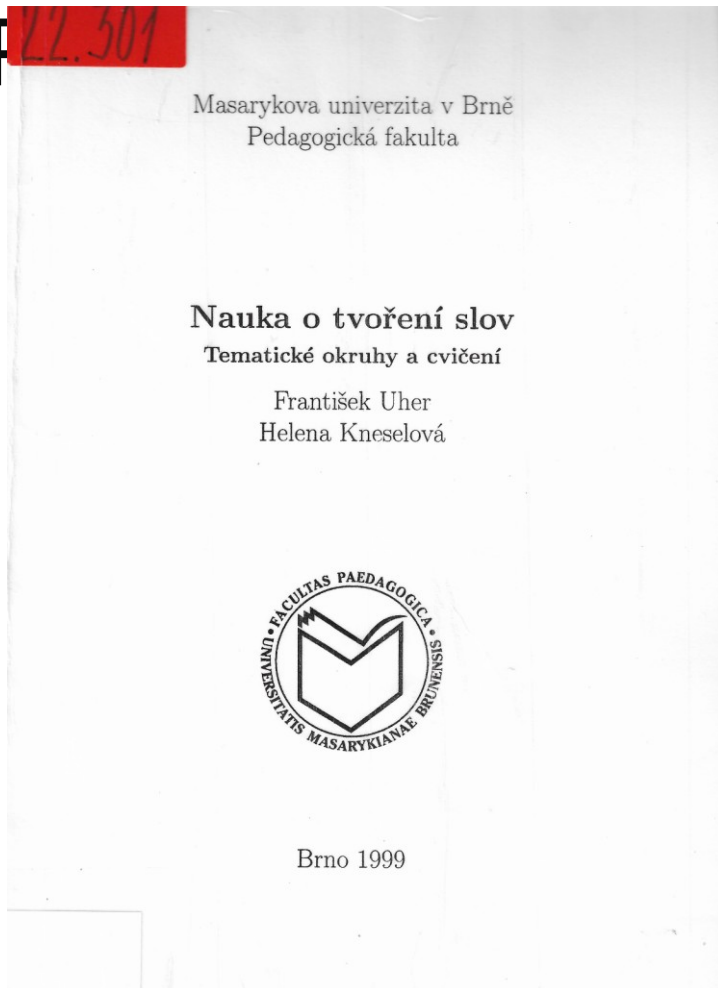
ŽÁK
8.
ROČNÍKŮ
VYSLOVU
JÍCÍ
„VERLYBA“

Jedna z posledních šancí něco ovlivnit...

JINAK: Z-
/S-
BĚ/BJE...
N/NN...
J/JJ...

Nestačí na to: *umimecesky.cz* ?

FRANTIŠEK UHER A HELENA KNESELOVÁ: NAUKA O TVOŘENÍ SLOV (SKRIP

FRANTIŠEK UHER A HELENA KNESELOVÁ: NAUKA O TVOŘENÍ SLOV (SKRIPTA), 1999.

Předmět nauky o tvoření slov

1. popis

- a. obecných zákonitostí,
- b. pravidel,
- c. slovotvorných způsobů (postupů),
- d. slovotvorných prostředků (formantů),
- e. slovotvorné stavby (utvářenosti) slov už existujících (reprodukce slov),

**2. studium živých slovotvorných procesů,
slovotvorné činnosti – produkce slov
nových. (s. 6)**

NAUKA O TVOŘENÍ SLOV (NTS) A JEJÍ MÍSTO V

1. NTS jako samostatná jazykovědná disciplína **na rozhraní lexikologie a gramatiky** (*derivologie, slovetvorba, word formation*)

2. NTS jako **součást lexikologie** (nauky o slovní zásobě a tvoření slov),

3. NTS jako **specifická součást gramatiky** (MČ 1),

4. NTS jako **součást morfologie** (pojem formální/flektivní a lexikální/derivační morfologie; „nauka o stavbě slova“ v ČM = Havránek/Jedlička)

Vztah TS a syntaxe – jazyková kondenzace, princip jazykové ekonomie (univerbizace, pravidla uvnitř multiverbizátů, tzv. *mikrosyntax* apod.)

NAUKA O TVOŘENÍ SLOV (NTS) A JEJÍ MÍSTO V JAZYKOVĚDĚ

1. NTS jako samostatná jazykovědná disciplína na rozhraní lexikologie a gramatiky*

* Navíc: Jazyk lze popsat jako propojení slovníku a mluvnice, lexikonu a gramatiky.

Kam potom patří slovtvorba?

Vše, co nelze popsat pravidly, patří do lexikonu, ovšem slovtvorba, to jsou především pravidla. Do lexikonu tedy patrně slovtvorbu nezařadíme.

Do gramatiky pak zahrneme to, co ovlivňuje gramatický význam (gramatické kategorie), což slovtvorba obvykle (až na vid) neovlivňuje.

VID V GRAMATICE VS. VID VE SLOVOTVORBĚ

psát : napsat (morfologie)

::

psát : dopsat : podepsat : nadepsat : upsat se...

(slovotvorba)

rozdíl vidu

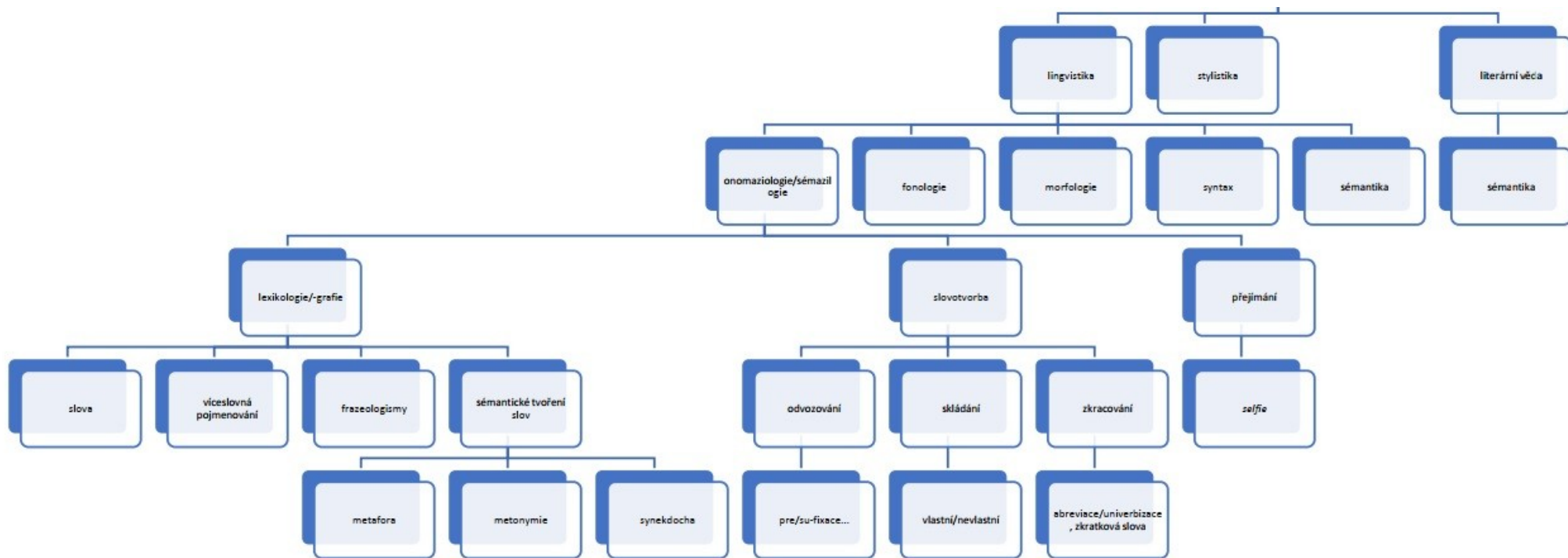
vs.

rozdíl děj : dokončení děje : upřesnění děje...

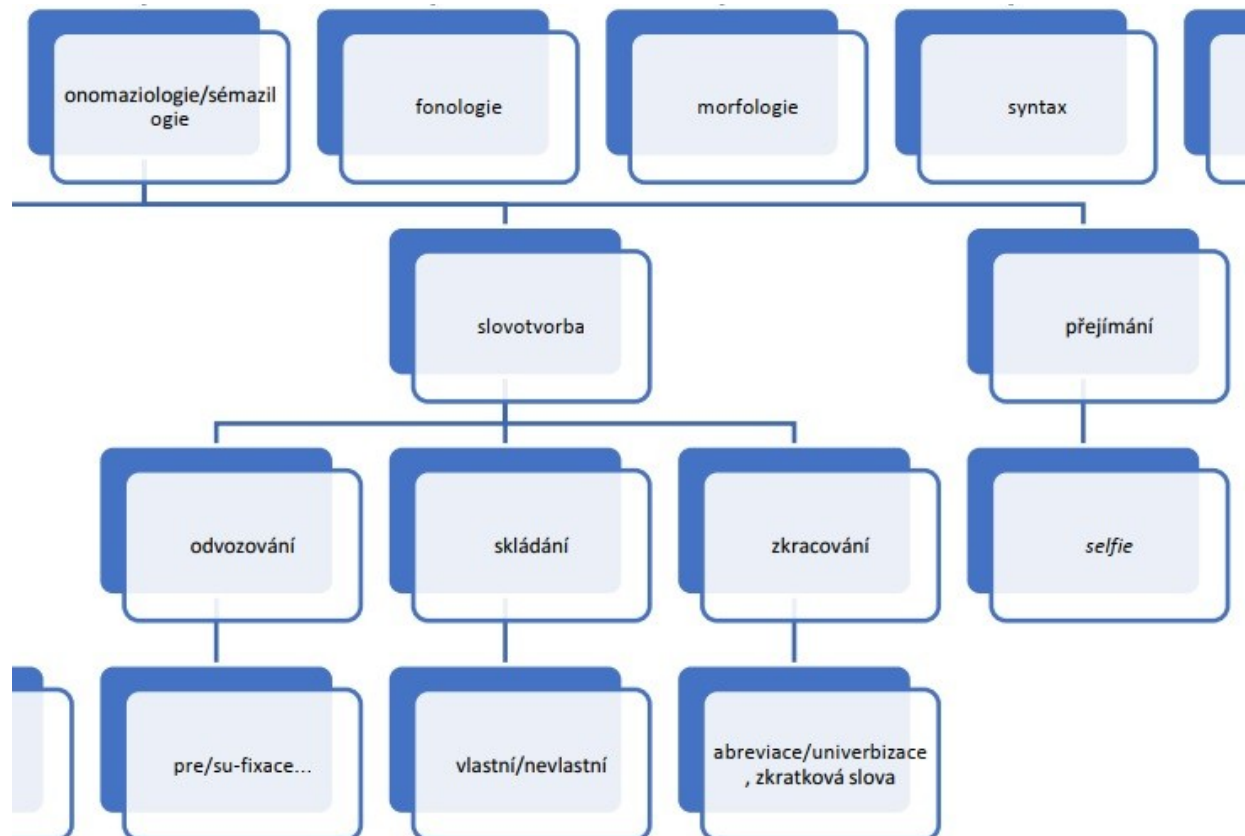
Srv. *Příruční mluvnice češtiny*, s. 320, § 498

NAUKA O TVOŘENÍ SLOV (NTS)

À JEJÍ MÍSTO V JAZYKOVĚDĚ À LA VEŘMIŘOVSKÝ

NTS A JEJÍ MÍSTO V JAZYKOVĚDĚ À LA VEŘMIŘOVSKÝ – DETAIL

TVOŘENÍ SLOV VE VÝVOJI ČJ ROZVOJ NTS V Č. JAZYKOVĚDĚ

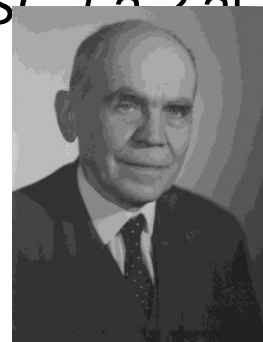
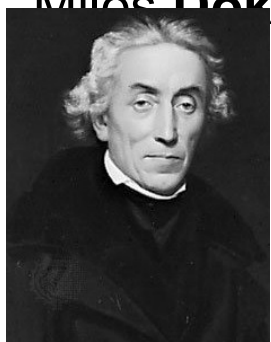
Josef Dobrovský (viz níže)

František Trávníček (učil mnohé výše zmíněné – rovněž viz níže)

Vilém Mathesius (zakladatel a předseda Pražského lingvistického kroužku)

Vladimír Šmilauer (někdy příště) (Šedá značí absenci v této prezentaci.)

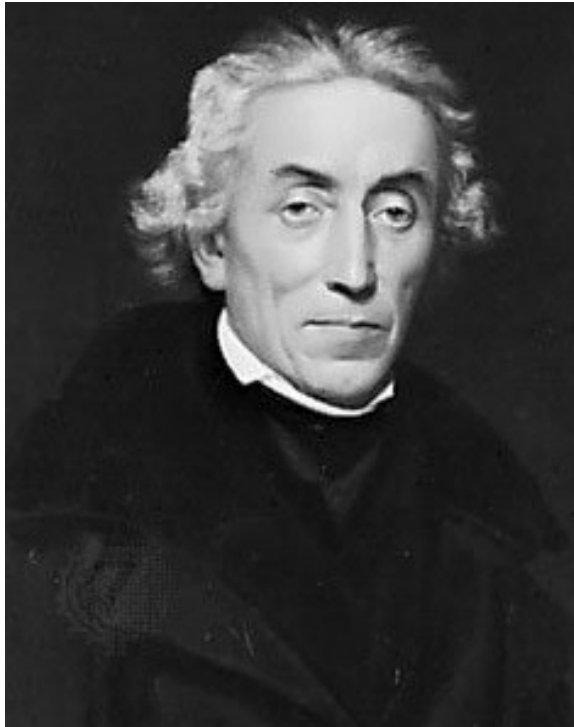
Miloš Dekulil (česká slovo tvorná teorie: TSC 1 a 2 aj.) (viz výše)

JOSEF DOBROVSKÝ

„PATRIARCHA SLAVISTIKY“

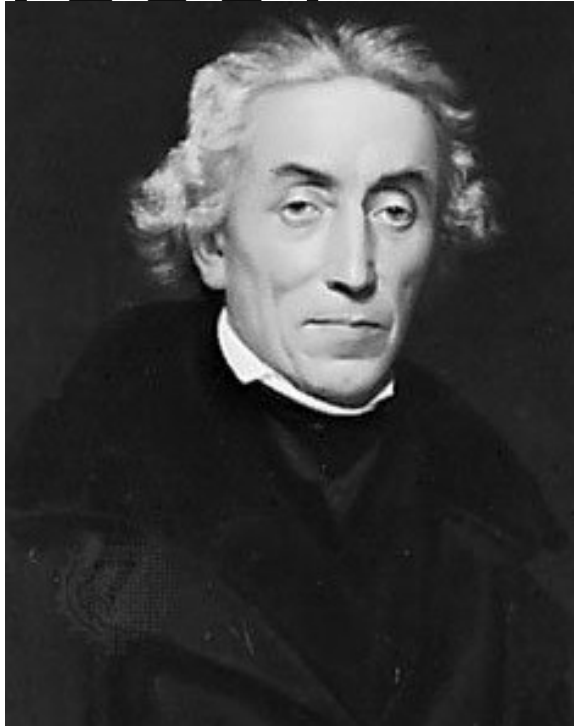
(1753–1829)

Ausführliches Lehrgebäude der böhmischen Sprache (1809)

Lehrgebäude der böhmischen Sprache (1819)

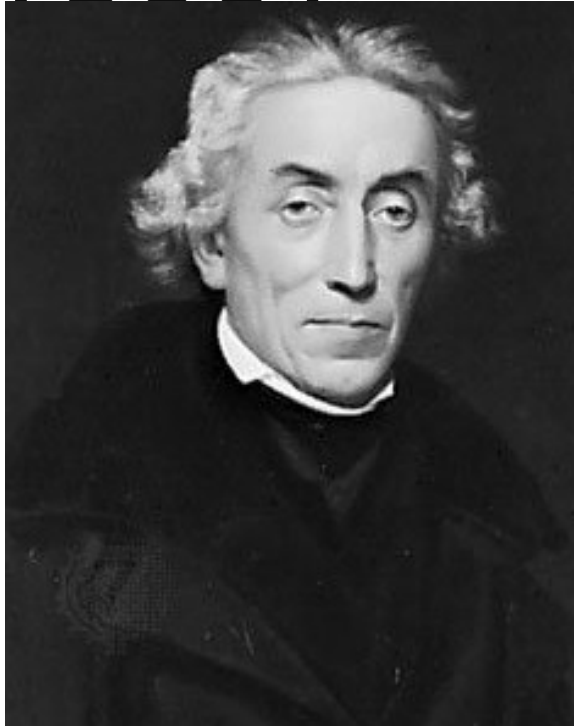
AUSFÜHRLICHES LEHRGEBÄUDE DER BÖHMISCHEN SPRACHE (1809)

„První vydání vlivné mluvnice [...] vyšlo v roce 1809 po mnoha letech příprav. Dobrovský v době příprav spisu nezištně nabízel vypracované části lidem názorově blízkým a umožňoval jim ze svých spisů čerpat. Jeho žáci, zvláště Václav Hanka, pak zase šířili nový náhled na českou mluvnici pod záštitou autority Dobrovského (srov. HankaPrav1817; HankaMluv1822). Tato autorita byla tak silná, že ke gramatikám starším než mluvnice Dobrovského se později už nikdo nevracel jako k mluvnicím aktuálně použitelným: Josef Dobrovský se stal osobností metodologického a kulturněidentifikačního předělu, od jeho časů obvykle počítáme v periodizacích češtiny s obdobím „novočeským“. Po deseti letech vydal ještě revidované znění mluvnice s mírně pozměněným názvem (DobLehr1819). Zároveň byl vůdčí postavou práce na německo-českém slovníku (viz zde).“

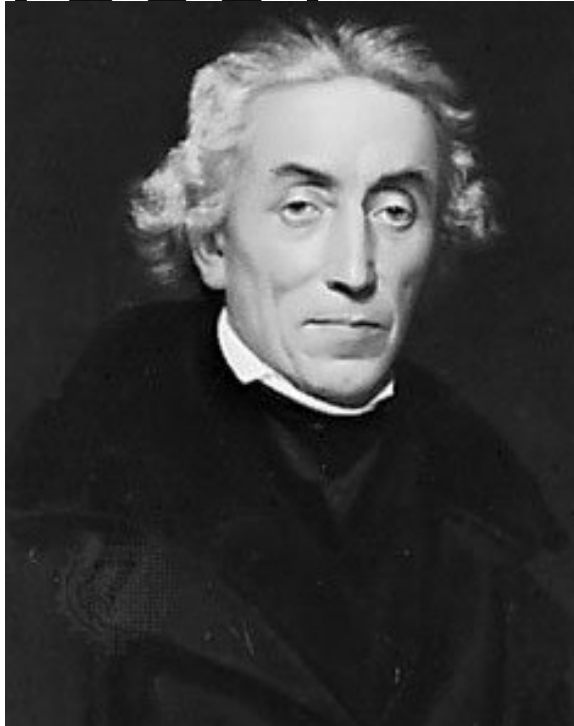
<https://vokabular.ujc.cas.cz/moduly/mluvnice/digitalni-kopie-info/DobLehr1809>, 07.03.2020.

AUSFÜHRLICHES LEHRGEBÄUDE DER BÖHMISCHEN SPRACHE (1809)

- v době příprav Dobrovský nezištně nabízel části textu lidem názorově blízkým
- zvláště Václav Hanka
- ti pak šířili nový náhled na českou mluvnici pod záštitou autority Dobrovského (srov. HankaPrav1817; HankaMluv1822)
- tak silná autorita, že **ke gramatikám starším** než mluvnice Dobrovského **se později už nikdo nevracel** jako k mluvnicím aktuálně použitelným
- Dobrovský se stal **osobností** metodologického a kulturněidentifikačního **předělu**
- **od jeho časů** – v periodizacích češtiny – **období „novočeské“**

AUSFÜHRLICHES LEHRGEBÄUDE DER BÖHMISCHEN SPRACHE (1809)

Mluvnice je rozdělena na tři hlavní části (díly, *Theil*):

- o **tvorení** (*Bildung*) **slov**, s. 14 až 232;

- o ohýbání (*Biegung*) ohebných slovních druhů, s. 233 až 324;

- o spojování (*Fügung*) slov, s. 325 až 399.

DOBROVSKÝ

„**Dobrovský** v gramatikách *Ausführliches Lehrgebäude der böhmischen Sprache* (1809) a *Lehrgebäude der böhmischen Sprache* (1819) kodifikuje v podstatě stejný stav jako **Pelcl**, s výjimkou jediného / [*] u Dobrovského. Koncepce gramatik Dobrovského je však odlišná: **těžiště morfologických oddílů je tu v zevrubném popisu slovtvorby** (v první verzi zabírá přes polovinu celkového rozsahu, v druhé asi třetinu). Tato zvláštní pozornost slovtvorbě měla pro další vývoj č. základní [zásadní] význam.“

Dušan Šlosar

<https://www.czechency.org/slovník/OBROZENSK%C3%81%20%C4%8CE%C5%A0TINA>, 06.03.2020.

* Viz dále.

ČEŠTINA DOBY HUSITSKÉ

„Jaz[ykové] období od počátku Husova kazatelského působení až do sklonku 15. stol., doby nástupu českého humanismu“

„Splynutí *l'* a *l*. Po hlavní historické *depalatalizaci* začal mizet výslovnostní rozdíl mezi tvrdým *l* a jeho měkkým protějškem tak, že obě hlásky splynuly v jedno *l* výslovnostně střední. Svědectví o začátku změny podává Hus. Změna se rozšířila na území Čech; na záp. Moravě se prosadila později, na vých. polovině Moravy se neprovedla.“

D. Šlosar

<https://www.czechency.org/slovník/%C4%8CE%C5%A0TINA%20DOBY%20HUSITSK%C3%89>, 17.03.2020.

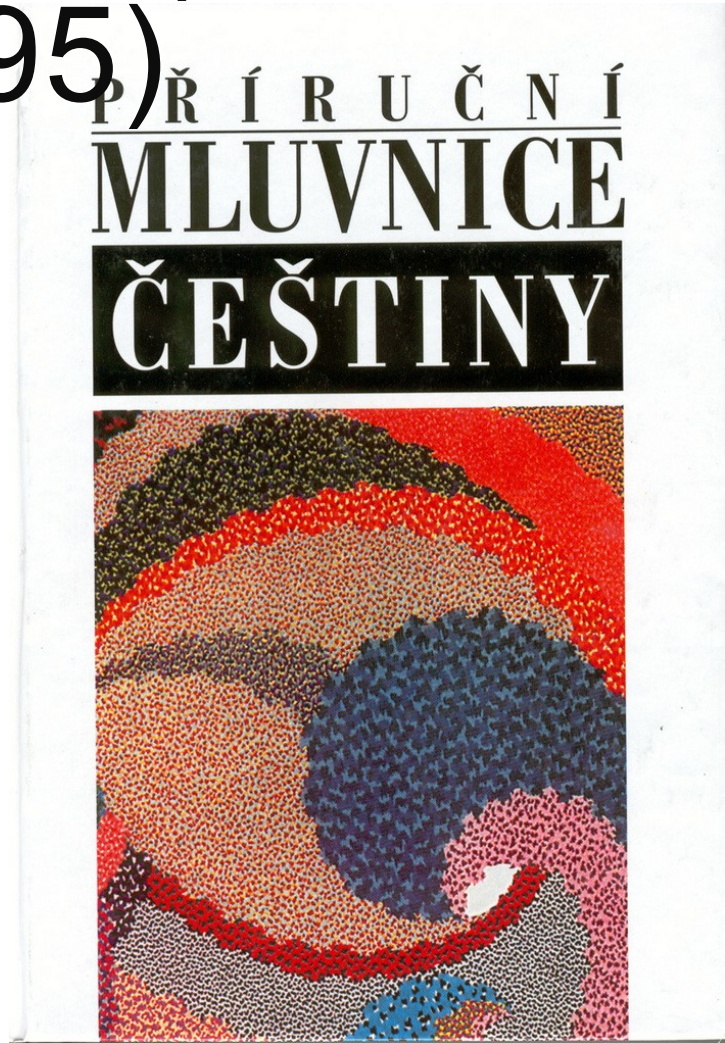
DUŠAN ŠLOSAR (1930)

Vystudoval češtinu a ruštinu na filosofické fakultě brněnské univerzity mj. u A. Kellnera, F. Trávníčka, J. Kurze.

- Po působení v brněnské pobočce akademického Ústavu pro jazyk český (1953–59) přešel na filosofickou fakultu brněnské univerzity. 1967 PhDr. a CSc., 1982 doc., od 1990 profesor českého jazyka.
- Nositel Medaile Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy I. stupně a Zlaté medaile Masarykovy univerzity.
- Vědeckou činnost v jazykovědné bohemistice zahajoval jako **dialektolog** (v ÚJČ se mimo jiné účastnil přípravných prací pro český nářeční atlas), postupně svůj odborný zájem přesouval **k historii češtiny**, zejména na úseku **morfologie a slovtvorby**.
- Jeho práce se vyznačují metodologickou vytříbeností a filologickou akribií. [*Akribie* (z řeckého *akribés*, *akrabeia*) znamená pečlivost, důkladnost, úzkostlivou přesnost, zejména ve vědeckém zacházení se skutečnostmi a texty.]
- Průběžnou pozornost věnoval problematice **jazykové kultury a její popularizace**. [Žánr **šlosarka** v časopisu *Host*.]

DUŠAN ŠLOSAR (1930) — SLOVOTVORBA (1995)

FRANTIŠEK TRÁVNÍČEK (1888–1961)

Absolvoval bohemistiku a germanistiku na filosofické fakultě UK v Praze mj. jako žák F. Pastrnka, E. Smetánky, J. Polívky, J. Zubatého. Za první světové války byl důstojníkem československých legií v Rusku. Habilitoval se r. 1920 v Praze, už r. 1921 byl povolán na nově založenou Masarykovu univerzitu do Brna jako profesor českého jazyka se zvláštním zřetelem k dialektologii československé a působil na ní až do konce svého života, v padesátých letech 20. stol. jako její rektor. Člen Československé akademie věd a předseda její lingvistické sekce. Zanechal po sobě rozsáhlé vědecké dílo z jazykovědné bohemistiky. Psal dílčí monografické stati i objemné syntetické práce o českém jazyce v celém rozpětí jeho historického vývoje od češtiny staré až po jazyk současný v jeho stratu spisovném i nářečním, od fonetiky přes gramatickou stavbu až k lexikologii a lexikografii. Věnoval hodně pozornosti otázkám jazykové správnosti a kultury, problémům vyučování mateřštině, otázkám ortoepie a pravopisu, české stylistice. Trvalejší dosah mají jeho nálezy na úseku české syntaxe synchronní, ale zejména historické, v níž navazoval na podnětné koncepce J. Zubatého. Nezdařilé byly jeho pokusy z doby po druhé světové válce o teorii „marxistické jazykovědy“.

FRANTIŠEK TRÁVNÍČEK (1888–1961)

- bohemistika a germanistika na FF UK, mj. jako žák F. Pastrnka, E. Smetánky, J. Zubatého.
- za první světové války byl důstojníkem československých **legií** v Rusku
- habilitoval se r. 1920 v Praze, **už r. 1921 byl povolán na nově založenou Masarykovu univerzitu do Brna** jako profesor českého jazyka se zvláštním zřetelem k dialektologii československé a působil na ní až do konce svého života, **v padesátých letech 20. stol. jako její rektor**
- člen Československé akademie věd a předseda její lingvistické sekce
- **rozsáhlé vědecké dílo** z jazykovědné bohemistiky
- dílčí monografické stati i objemné syntetické práce o českém jazyce v celém rozpětí jeho **historického vývoje od češtiny staré až po jazyk současný v jeho stratu spisovném i nářečním**, od fonetiky přes gramatickou stavbu až k lexikologii a lexikografii
- řešil otázky jazykové správnosti a kultury, problémy vyučování mateřštině, otázky ortoepie a pravopisu, české stylistiky
- zásadní jsou jeho práce z české syntaxe synchronní, ale zejména historické, v níž navazoval na podnětné koncepce J. Zubatého.
- nezdařilé byly jeho pokusy z doby **po druhé světové válce** o teorii „marxistické jazykovědy“
- v r. 1948 byl zvolen **rektorem** univerzity a také **poslancem** Národního shromáždění. V čele univerzity stál do r. 1959, poslancem byl do r. 1960 (přitom ještě **učil, bádá a psal**)

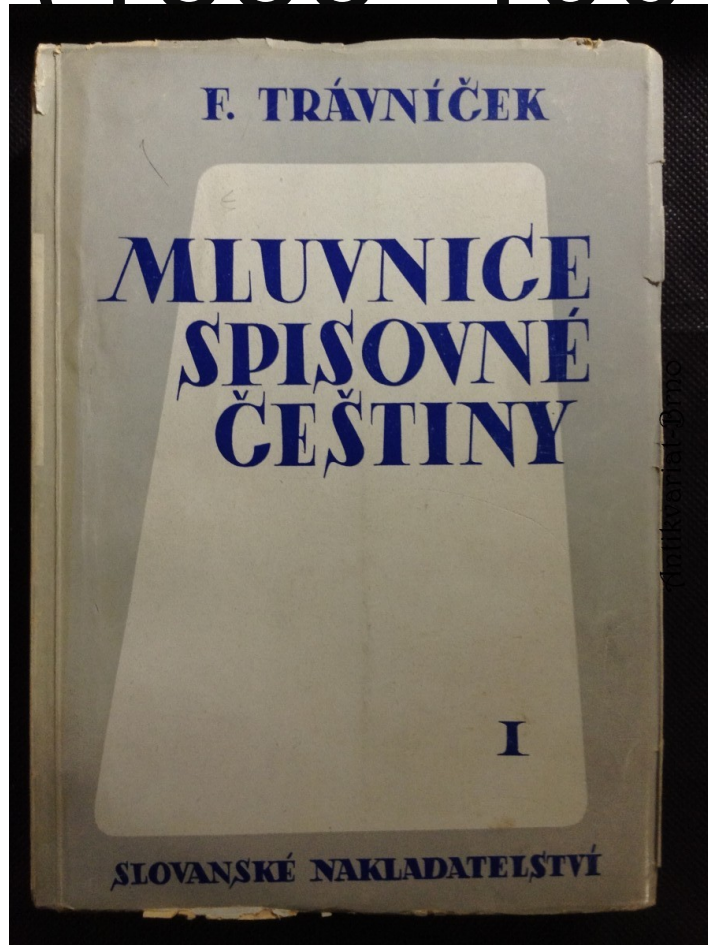
FRANTIŠEK TRÁVNÍČEK (1888–1961)

Slovotvorný záběr Trávníčkův je ukryt v těchto dílech:

- z oblasti studia současného jazyka např. dvousvazková ***Mluvnice spisovné češtiny*** (1948–1949)
- z oblasti diachronního záběru např. ***Historická mluvnice československá*** (1935) (jen morf.?)
- dále byl s Pavlem Vášou spoluautorem ***Slovníku jazyka českého*** (1937)
- a s Bohuslavem Havránkem spoluautorem ***Pravidel českého pravopisu*** (1957)

FRANTIŠEK TRÁVNÍČEK (1888–1961)

Slovotvorný záběr Trávníčkův je ukryt v těchto dílech:

- z oblasti studia současného jazyka např. dvousvazková *Mluvnice spisovné češtiny* (1948–1949)
- Kmenosloví, nyní tvoření slov, je součástí I. dílu Mluvnice.
- Gebauerův historizující zřetel byl vystřídán pohledem synchronním.
- Přestože Trávníček [nakonec] nebyl stoupencem strukturalismu,* lze u něj vyzorovat úsilí po vytvoření pevných hierarchizovaných struktur, a to v celé jeho mluvnici.

* https://is.muni.cz/th/z335q/Diplomova_prace_Minsterova.pdf, s. 26n., 17.03.2020.

FRANTIŠEK TRÁVNÍČEK (1888–1961)

Trávníčkova **slovotvorba** je **cenná** zejména:

- **množstvím příkladů** nejen z **živého jazyka**, ale i z **literárních děl**,
- důrazem na jejich **synchronní fungování** a strukturaci jejich skupin.
- Pro pochopení klíčových jevů byl nutný **historický exkurz**. V tom můžeme spatřit **návaznost na Gebauera**, ale rovněž i snahu o využití moderního synchronního pohledu.

FRANTIŠEK TRÁVNÍČEK (1888–1961)

Trávníček **nebyl** vědec **teoretických modelů, deduktivních přístupů, ostrého systémové vidění.**

Byl mistrným **vykladačem jevů dílčích, vyzbrojeným hlubokými znalostmi faktografickými. V jeho díle** o minulosti i současnosti češtiny se najde **mnoho dosud nevyužitých poznatků a podnětů.** Nedocenitelné je pak to, co vykonal pro probuzení a upevnění zájmu o mateřský jazyk v širokých kruzích veřejných. (M. Grepl)

FRANTIŠEK UHER A HELENA KNESELOVÁ: NAUKA O TVOŘENÍ SLOV (SKRIPTA), 1999.

Zásady slovotvorného rozboru (s. 11)

- nakopírovat, rozdat (viz studijní materiály);
studenti: do portfolia; omalovánka – pastelkami
vybarvit – pestrobarevnosti se meze nekladou

Slovotvorný systém – souhrn a uspořádání
lexikálních jednotek a tříd podle lexikálně
sémantických a strukturních vztahů, jejichž
pořadajícím principem je povaha slovotvorné
fundace (motivace). (s. 12)

Cvičení (s. 62)

FRANTIŠEK UHER A HELENA KNESELOVÁ: NAUKA O TVOŘENÍ SLOV (SKRIPTA), 1999.

Co je to **fundace** a co je **motivace** ve slovo tvorbě?

Dohleďte si prosím sami v Uh(e)rovi a Kneselové (ve stud. materiálech), s. 8.

Plus:

https://www.czechency.org/slovník/SLOVO_TVORN%C3%81%20FUNDACE

a

https://www.czechency.org/slovník/SLOVO_TVORN%C3%81%20MOTIVACE

Zpracovaný materiál si vložte do portfolia.

ONOMAZIOLOGIE

- nauka o pojmenování
- představu i skutečnost můžu pojmenovat různými způsoby;
- jdu od významu k formě; místo setkání v Brně můžu pojmenovat *Česká* nebo *Čára* nebo ? – doplňte sami;

ONOMAZIOL OGIE

- na konci konzultace se můžu *omluvit za zdržení* nebo *poděkovat za čas*
- pojmenováním vytvářím **provinilost** i zdržení,
- anebo vděčnost a zodpovědnost/**závazek** –
zúžitkovat získaný čas ku prospěchu dalších lidí
- pojmenováním vytvářím **realitu**

FRANTIŠEK
UHER A
HELENA
KNESELOVÁ:
KATEGORIE
ONOMAZIOLO
GICKÁ,
SLOVOTVOR
NÁ
A SLOVOTVO
RNÝ TYP

Někdy příště. Už tak je tato prezentace dlouhá ažaž.

Ovšem dobrovolnosti se meze nekladou: **doplňte si sami z Uhera a Kneselové. Pdf je k dispozici ve studijních materiálech.**

Vlastní materiál si vložte do portfolia a přineste na termín písemné práce (bude-li možné setkat se osobně), anebo nafot'te a vložte do odevzdávárny (bude-li výuka pokračovat distančně).

MATHESI
US
A ŠMILAU
ER

**Doplňte si sami podle toho, co najdete ve
Slově a slovesnosti, v *Naší řeči*, v
diplomových a disertačních pracích apod.
Vše je dostupné online.**

ZDROJE

Grepl, Miroslav. 1988. *Sto let od narození Františka Trávníčka*. Naše řeč. <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?lang=en&art=6793>, 08.03.2020.

Kudláčková, Eliška. 2013. *FRANTIŠEK TRÁVNÍČEK. OSOBNOST A DÍLO SE ZVLÁŠTNÍM PŘIHLÉDNUTÍM K JEHO AKTIVITÁM LINGVODIDAKTICKÝM*. Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra českého jazyka, Praha, zejm. s. 35-36.

Pleskalová, Jana et al. (eds.). 2007. *Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky*. Praha, Academia, zejm. s. 263.

Večerka, Radoslav. 2008. *Biografickobibliografické medailonky českých lingvistů: bohemistů a slavistů*. In *Linguistica Online*. 2. vydání. <http://www.phil.muni.cz/linguistica/art/vecerka/vec-medailonky2.pdf>, 08.03.2020.

Minsterová, Veronika. 2019. František Trávníček jako fonolog. ÚJB FF MU. https://is.muni.cz/th/z335q/Diplomova_prace_Minsterova.pdf, s. 26n., 17.03.2020.

Šlosar, Dušan. 2017. ČEŠTINA DOBY HUSITSKÉ. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy – Nový encyklopedický slovník češtiny*.

URL: <https://www.czechency.org/slovník/ČEŠTINA DOBY HUSITSKÉ> (poslední přístup: 17. 3. 2020)

Srv. Příruční mluvnice češtiny, s. 320, § 498